

Tema: Bærekraftig forbruk

Dette dokumentet gir en oversikt over hvordan skolen kan bruke Grønt Flagg temaet *Bærekraftig forbruk* til å jobbe tverrfaglig med kompetansemålene i LK20. I veilederen «Grønt Flagg og LK20» finnes det en liste over alle miljøtemaene vi har utarbeidet slike oversikter innen. Her beskriver vi også hvordan Grønt Flagg kan brukes som et verktøy i arbeidet med overordnet del av læreplanverket. I tabellen under har vi ikke tatt med kompetansemål i matematikk, norsk, engelsk og musikk ettersom disse kan dekkes gjennom arbeid med alle Grønt Flagg temaene.

Hvordan kan vi forbruke på en måte som er positiv for miljø og mennesker, nå og i fremtiden? *Bærekraftig forbruk* er veldig bredt tema som kan omfatte en rekke viktige miljøproblemstillinger. Svært mange skoler jobber med *Bærekraftig forbruk* etter å ha jobbet med temaet *Avfall* (avfall, kildesortering, avfallsminimering og søppelrydding).

Gjennom Grønt Flagg temaet *Bærekraftig forbruk* kan skolen jobbe med de tre gjennomgående tverrfaglige temaene «bærekraftig utvikling», «demokrati og medborgerskap», samt «folkehelse og livsmestring».

Kompetansemål	Prosjekteksemler	Tiltak/aktiviteter	Undervisningsmaterieil
<p>Naturfag:</p> <p>2 Trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne eller andres erfaringer - presentere funnene sine og beskrive hvordan eleven har kommet fram til dem - presentere egne ideer til teknologiske oppfinnelser - samtale om hvordan vi kan ta miljøbevisste valg og gjennomføre lokale miljøtiltak <p>4. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - undre seg, stille spørsmål og lage hypoteser og utforske disse for å finne svar - utforske et naturområde og drøfte bærekraftig bruk av området 	<ul style="list-style-type: none"> • Bærekraftig forbruk og produksjon • Gjenbruk • Sirkulær-økonomi • Matsvinn • Klimafotavtrykk 	<p>Undersøk det økologiske fotavtrykket til utvalgte varer som er aktuelle for barn og unge</p> <p>Undersøk skolens økologiske fotavtrykk (ta gjerne utgangspunkt i mal til miljøgjennomgang i søknadsportalen)</p> <p>Undersøk, hvordan vårt forbruk i Norge påvirker dyrkbar jord nå og i fremtiden</p>	<p>FN-Sambandets nettside https://www.fn.no</p> <p>Miljølære <i>Forbruk, ressurser og fordeling</i> https://www.miljolare.no/tema/forbruk/</p> <p>Fremtiden i våre hender <i>Klimafotavtrykk</i> https://www.framtiden.no/gronne-tips/fritid/21-</p>

Tema: Bærekraftig forbruk

<ul style="list-style-type: none"> - bruke tabeller og figurer til å organisere data, lage forklaringer basert på data og presentere funn - sammenligne modeller med observasjoner og samtale om hvorfor vi bruker modeller i naturfag - designe og lage et produkt basert på en kravspesifikasjon - utforske observerbare størrelser som fart og temperatur og knytte dem til energi - samtale om hva energi er, og utforske ulike energikjeder - utforske og sammenligne ulike dyre- og plantearters tilpasninger til miljø og levesteder og drøfte hvorfor noen arter dør ut - delta i høsting og bruk av naturressurser og drøfte hvordan naturressurser kan brukes på en bærekraftig måte - utforske og beskrive vannets kretsløp og gjøre rede for hvorfor vann er viktig for livet på Jorden <p>7. trinn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stille spørsmål og lage hypoteser om naturfaglige fenomener, identifisere variabler og samle data for å finne svar - skille mellom observasjoner og slutninger, organisere data, bruke årsak-virkning-argumenter, trekke slutninger, vurdere feilkilder og presentere funn - lese og forstå faremerking og reflektere over hensikten med disse - gi eksempler på hvordan naturvitenskapelig kunnskap er utviklet og utvikler seg - designe og lage et produkt basert på brukerbehov 		<p>Undersøk hvordan vårt forbruk påvirker miljøet i Norge og i landet hvor varen blir produsert</p> <p>Undersøk, hvem som forbruker mest og minst på verdensplan</p> <p>Undersøk hvordan alminnelige mennesker i Norge, Syd-Europa, Afrika, Kina og et u-land forbruker (sammenlign inntekt og forbruk av f. eks energi, biler, telefoner m.m.)</p> <p>Undersøk hvordan produksjonen av varer påvirker befolkningens leveforhold i andre verdensdeler (inntekt, helse, mulighet for bærekraftig utnyttelse av lokale ressurser osv.)</p> <p>Undersøk om skolen/kommunen har en politikk/handleplan for bærekraftige innkjøp</p> <p>Undersøk hvordan man kan forbruke på en måte som ikke påvirker miljøet i like stor grad. F. eks hvordan kan man minimere avfall, energiforbruk, mengden</p>	<p>klimafotavtrykk-av-forbruket-vart.html</p> <p>Norsk Klimastiftelse <i>God nettside om klimaendringer</i> https://klimastiftelsen.no/to-grader/skole/</p> <p>Naturfag.no, klima https://www.naturfag.no/tema/vis.html?tid=1995675</p> <p>Kunnskapsfilm <i>Klimafilm</i> https://kunnskapsfilm.no/series/klimafilm/</p> <p>NRK Skole <i>«Superkort om klima», filmsnutter</i> https://www.nrk.no/skole/?page=search&q=Superkort%20om%20klima</p> <p>Hei i verden, skolens egen solidaritetsaksjon <i>Film; «Jordbruk og klima i Peru»</i> https://www.heiverden.no/un-dervisningsmaterieell/peru/per</p>
---	--	--	--

Tema: Bærekraftig forbruk

<ul style="list-style-type: none"> - reflektere over hvordan teknologi kan løse utfordringer, skape muligheter og føre til nye dilemmaer - utforske elektriske og magnetiske krefter gjennom forsøk og samtale om hvordan vi utnytter elektrisk energi i dagliglivet - gjøre rede for betydningen av biologisk mangfold og gjennomføre tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nærmiljøet - foreslå tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i nordområdene og gi eksempler på betydningen av tradisjonell kunnskap i naturforvaltning - utforske og beskrive ulike næringsnett og bruke dette til å diskutere samspill i naturen - gjøre rede for jordas forutsetninger for liv og sammenligne med andre himmellegemer i universet - gjøre rede for hvordan det geologiske kretsløpet, platetektonikk og ytre krefter er med på å forme og endre ulike landskap - <p>Mat og helse (fokus: matsvinn):</p> <p>4. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - følge prinsipp for god hygiene i samband med matlaging - bruke reiskap, rom- og vekt mål og enkle teknikkar i samband med matlaging - kjenne att smakar i mat og undre seg over kvifor smak er noko vi opplever ulikt - utnytte lokale matvarer i matlaging og presentere ledda i produksjonskjeda frå råvare til måltid - sortere avfall i samband med matlaging og forklare kvifor det er viktig å gjere det - lage enkle måltid og bidra til å skape ei triveleg ramme rundt måltid saman med andre		<p>råstoffer og påvirkningen av miljøet ved produksjon og forbruk</p> <p>Undersøk hvordan vi kan kjenne igjen bærekraftige varer ved hjelp av varemerker (GOTS, Svanemerket, Fair Trade)</p> <p>Se om dere finner noen butikker eller andre som støtter bærekraftig produksjon (sirkulær produksjon/gjenbruk, GOTS, Debio, Fair Trade)</p> <p>Undersøk hvordan vi som forbrukere kan velge mellom mer eller mindre bærekraftige løsninger</p> <p>Kan vi velge en annen energiforsyning? Kan vi kjøpe varer som er produsert miljøvennlig, sosialt og økonomisk bærekraftig? Hvorfor velger/velger vi ikke disse varene?</p>	<p>u-bokm%C3%A5l/jordbruk-og-klimateendringer-i-peru-5-7-trinn</p> <p><i>Film; «Klimateendringer i Bangladesh»</i></p> <p>https://www.heiverden.no/undervisningsmaterieell/bangladesh-bokm%C3%A5l/klimateendringer-i-bangladesh-5-7-trinn</p> <p><i>Film; Å være bonde i Zambia</i></p> <p>https://www.heiverden.no/undervisningsmaterieell/%C3%A5-v%C3%A6re-bonde-i-zambia</p> <p><i>Passer for: 5-7 trinn</i></p> <p>Klimaskolen.no</p> <p><i>Ressursside rettet med Oslo-skolen med flere gode tips til undervisningsmaterieell</i></p> <p>https://www.klimaskolen.no/</p> <p>Meteorologisk Institutt</p> <p><i>Vilhelm Bjerknes' værstasjon, værvarslingens historie og klimateendringer</i></p> <p>http://www.energiopplevelser.no/</p>
--	--	---	--

Tema: Bærekraftig forbruk

<p>7. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke reiskap, grunnleggjande teknikkar og matlagingsmetodar til å lage trygg og bærekraftig mat som gir grunnlag for god helse - bruke sansane til å utforske og vurdere matens smak og tekstur og til å utforske anretning av mat - kjenne att og greie ut om grunnsmakar i matvarer og fortelje om og diskutere korleis smak kan påverke matpreferansar og matval - bruke oppskrifter i matlaging og rekne ut og vurdere mengda i porsjonane både med og utan bruk av digitale ressursar - utnytte matvarer og restar frå matlaging og reflektere over eige matforbruk - utforske og presentere tradisjonelle norske og samiske metodar for å konservere mat på og kunne fortelje om råvarene som blir konserverte <p>KRLE</p> <p>4. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske og samtale om etiske sider ved menneskers levesett og ressursbruk <p>7. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflektere over eksistensielle spørsmål knyttet til menneskets levesett og levkår og klodens framtid <p>Samfunnsfag:</p> <p>2. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - utvikle og presentere samfunnsfaglege spørsmål - utforske og presentere korleis menneska levde for éin til to menneskealdrar sidan 		<p>Forslag til aktiviteter og miljøtiltak:</p> <p>Lag en realistisk miljøhandlingsplan for hvordan skolen kan forbruke mer bærekraftig</p> <p>Se tiltak fra -Bli en fairtrade skole</p> <p>Lag kunst av gjenbruksmateriale</p> <p>Lag en kunstutstilling for familie/venner/politikere/andre skoler eller barnehager</p> <p>Lag plantekasser fra gjenbruksmateriale</p> <p>Design og sy handlenett, en gymbag eller noe annet nyttig av gjenbruksmateriale</p> <p>Arranger en byttekafé eller et byttemarked for klær og annet</p> <p>Lag en moteoppvisning med redesignede klær</p> <p>Sykkelverksted – samarbeid med lokale sykkelforeninger</p>	<p>Live redder verden <i>Episode om forbruk</i> https://tv.nrk.no/serie/live-redder-verden-litt/sesong/1/episode/4/avspiller</p> <p>Redd Barna <i>Det magiske klasserommet, klima</i> <i>flott undervisningsopplegg for barnetrinnet</i> https://www.reddbarna.no/klima</p> <p>Miljølære.no <i>Blant annet kalkulator for CO2 utslipp ifm skolevei</i> https://www.miljolare.no/</p> <p>Global skole <i>Undervisningsressurser om globale utviklingsspørsmål</i> http://www.globalskole.no/</p> <p>Økologisk Norge sine nettsider https://okologisknorge.no</p> <p>Debio https://debio.no</p>
--	--	---	---

Tema: Bærekraftig forbruk

<ul style="list-style-type: none"> - reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val - utforske og gi døme på korleis menneska påverkar klimaet og miljøet, og dokumentere korleis påverknadene kjem til syne i nærmiljøet - utforske og gi døme på korleis barn kan påverke avgjerder og samarbeide om demokratiske prosessar - utforske og gi døme på korleis menneske i ulike delar av verda påverkar livet til kvarandre <p>4 trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske og presentere samfunnsfaglege spørsmål, søkje etter informasjon i ulike kjelder og vurdere kor nyttig informasjonen er til å belyse spørsmåla - utforske og gi døme på nokre sider ved bærekraftig utvikling - reflektere over samanhengen mellom personleg økonomi og forbruk hos den enkelte - reflektere over kven som har makt, og kva eit demokrati er, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å påverke avgjerder <p>7 trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - gjennomføre ei samfunnsfagleg undersøking og presentere resultatane ved hjelp av eigna digitale verktøy - presentere ei aktuell nyheitssak og reflektere over forskjellar mellom fakta, meiningar og kommersiell budskap i mediebialetet - samanlikne korleis ulike kjelder kan gi ulik informasjon om same tema, og reflektere over korleis kjelder kan brukast til å påverke og fremje bestemte syn		<p>Reparasjonsverksted. Reparer gjenstander som blir ødelagt</p> <p>Gjenbruksverksted: Bruk gjenbruksmaterialer og lag/bygg noe nyttig med ulike former og farger (f. Eks insektshotell eller fuglekasser)</p> <p>Skolegenser/t-skjorte: Lever eget klesplagg til trykking/trykk selv fremfor å kjøpe nye klesplagg</p> <p>Gjenbruksmarked til inntekt for veldedig arbeid/fadderbarn</p> <p>Samle inn klær til Fretex</p> <p>Lag bivoksark av gamle (rene) tekstiler som kan brukes istedenfor plastposer til matpakke og matoppbevaring i hjemmet</p> <p>Gi elevene i lekse å bruke gjenbruksnett: Hvorfor bruker vi dette?</p>	<p>Svanemerket <i>Fine faktasider om miljømerking og bærekraft</i> https://www.svanemerket.no</p> <p>GOTS Les om GOTS sertifisering på Forbrukerrådets nettsider https://www.forbrukerradet.no/merkeoversikten/miljo/gots/</p> <p>Fairtrade <i>Ressurser Fairtrade og rettferdig handel, samt informasjon om hvordan bli en Fairtrade-skole</i> https://www.fairtrade.no/eng/asjer-deg.html</p> <p>Framtiden i Våre Hender <i>Nyttige artikler om blant annet tekstilindustrien, matsvinn og kjemikalier i ulike produkter</i> https://www.framtiden.no</p> <p>LOOP Miljøskole https://miljoskole.loop.no/</p>
---	--	---	--

Tema: Bærekraftig forbruk

<ul style="list-style-type: none"> - utforske korleis menneske i fortida livnærte seg, og samtale om korleis sentrale endringar i livsgrunnlag og teknologi har påverka og påverkar demografi, levekår og busetjingsmønster - samtale om menneske- og likeverd og samanlikne korleis menneskerettane er blitt og blir varetekte i ulike land - reflektere over korleis kommersiell påverknad kan verke inn på forbruk, personleg økonomi og sjølvbilete - beskrive geografiske hovudtrekk i ulike delar av verda og reflektere over korleis desse hovudtrekka påverkar menneska som bur der - utforske og presentere ei global utfordring ved bærekraftig utvikling og kva for konsekvensar ho kan ha, og utvikle forslag til korleis ein kan vere med på å motverke utfordringa og korleis samarbeid mellom land kan bidra <p>Kroppsøving</p> <p>2. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske naturen i nærmiljøet med varierte aktivitetar til ulike årstider <p>4 trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - utforske uteaktivitetar og samarbeide med andre under vekslende årstider i nærmiljøet - øve på trygg og sporlaus ferdsel i naturen		<p>Lag en liste og/eller utstilling av vanlige forbruksvarer som egentlig er «unødvendige»</p> <p>Matsvinnkurs, bruke tallerkener i mindre størrelse slik at man heller forsyner seg flere ganger og bruk matrester i matlaging både hjemme og på skolen</p> <p>Lær om forskjellen på «best før» og «siste forbruksdag» samt hvordan man kan sjekke om mat som har gått ut på dato fortsatt er god</p> <p>Avtale med butikker om å hente mat etter stengetid og lage måltider av ingrediensene</p> <p>Komposter matavfallet og bruk komposten i kjøkkenhage/pallekasser</p> <p>Dyrk egne urter og grønnsaker (evt. høst inn ressurser fra naturen) og bruk dem i matlaging</p>	<p>Ta vare på det du har https://tavarepadetduhar.no/ <i>Passer for: Gode tips for alle</i></p> <p><i>HOLDBART</i> <i>Norsk Husflidslag</i> <i>Informasjonskampanje om materialvalg og metoder for å reparere klær og gjenstander</i> http://www.husflid.no/fagside/r/holdbart</p> <p>Matvett.no <i>Forbygging av matsvinn</i> https://miljoskole.loop.no/resurser/hva-er-matsvinn/</p> <p>Infinitum <i>Informasjon om panteordningen</i> https://infinitum.no</p> <p>Blogger om redesign:</p> <p>Resirkula https://www.resirkula.no/aktuelt/sy-tips/</p>
--	--	--	--

Tema: Bærekraftig forbruk

<p>Kunst- og håndverk</p> <p>2. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke håndverksteknikker og håndverktøy i utforming av tre, leire og tekstil på en miljøbevisst og trygg måte - undersøke egenskaper ved materialer og dele sanseerfaringer - utforske ulike visuelle uttrykk og bygge videre på andres ideer i eget skapende arbeid - planlegge og konstruere i naturmaterialer etter inspirasjon fra samisk og lokal byggeskikk - forestille seg og beskrive framtiden gjennom tegning og modeller - vise fram og presentere objekter gjennom utstilling eller samling <p>4. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - prøve ut ulike ideer og muligheter i gjenbruksmaterialer og formidle til andre hvordan man i egen hverdag kan bidra til å ivareta natur og miljø - bruke håndverktøy og sammenføringsteknikker i tre, leire og tekstil på en miljøbevisst og trygg måte - gjennomføre kunst- og designprosesser ved å søke inspirasjon, utforske muligheter, gjøre valg og lage egne produkter - samtale om bruk, funksjon og materialvalg i ulike bygninger og lage skisser med forslag til ny arkitektur - formidle og vise fram eget arbeid gjennom utstilling <p>7. trinn</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruke ulike håndverktøy og elektriske verktøy for å bearbeide og sammenføre harde, plastiske og myke materialer på en trygg og miljøbevisst måte		<p>Hva blir til av gjenvunnet glass og metall? Hva skjer i et gjenvinningsanlegg?</p> <p>Besøk et lokalt renovasjonsselskap</p> <p>Besøk en butikk i nærheten og se hvordan de håndterer avfallet sitt, er det noe som kan brukes om igjen?</p> <p>Holdningsarbeid: Hvorfor kildesorterer vi? Oppfriskning i begynnelsen av hvert skoleår</p> <p>Utarbeide statistikk og analyser av mengder restavfall ved skolen og/eller hjemme. Sammenlign mengder i løpet av året. Hvordan kan dere redusere avfallsmengden?</p> <p>Lær mer om panteordningen i Norge og bruk returpunkt og pantestasjon i en lokal butikk</p> <p>Reduser bruken av engangsartikler ved å be foresatte og elever om å</p>	<p>Ingunn Ø. Holsen https://gjenbrukbarhverdag.no/</p> <p><i>Fæbrik</i> <i>Enkle sy-opskrifter med tips og veiledning til å sy egne klær</i> https://faebrik.no</p> <p>Instagram <i>Ingrid Bergtun</i> <i>Sytips og redesign</i></p> <p><i>Jenny Skavland</i> <i>Sytips og redesign</i></p>
---	--	--	--

Tema: Bærekraftig forbruk

<ul style="list-style-type: none"> - undersøke materialene i ulike gjenstander og vurdere funksjon, holdbarhet og muligheter for reparasjon og gjenbruk - bygge og eksperimentere med stabile konstruksjoner - bruke ulike strategier for idéutvikling og problemløsning - bruke digitale verktøy til å planlegge og presentere prosesser og produkter - analysere visuelle virkemidler i ulike medier og belyse et aktuelt tema gjennom foto eller infografikk - designe og lage en utstilling som viser fram prosess og produkt		<p>ta med egen kopp/tallerken/eget bestikk ved tilstelninger</p> <p>Involver lokalsamfunnet:</p> <p>Lag en sak på skolens hjemmesider eller i en lokal avis om skolens arbeid for bærekraftig forbruk</p> <p>Oppfordre butikker til å ta inn varer som er bærekraftige</p> <p>Oppfordre aktører i lokalsamfunnet til å redusere avfallet sitt ved å praktisere sirkulær ressursbruk (for eksempel ved å gi redusert pris på kaffe om man har med sin egen kopp)</p>	
--	--	--	--